

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของเทศบาล. แสนสุข

เทศบาล. แสนสุข มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการกำกับการดำเนินการพัฒนาชาชนาหาด บางแสน ในบทนี้จะได้กล่าวถึงภาพรวมของเทศบาล. แสนสุข ซึ่งสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตลอดจนปัญหาที่เกิดขึ้นภายในเทศบาลมีผลต่อการจัดการ บริเวณชาชนาหาดบางแสน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประวัติตำบลแสนสุขและการจัดตั้งเทศบาล

เทศบาลตำบลแสนสุข อันเป็นที่ตั้งของชาชนาหาดบางแสน แต่เดิมเรียกว่าบ้าน "หนอง มนต์" คือ เมื่อคราวที่เสด็จกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ให้แก่พม่า ชาวไทยแบ่งเป็นชุมนุมหลายชุมนุม พระเจ้าตากสิน (ในขณะนั้นเป็น "พระชาตาก") มีความคิดที่จะรวบรวมกำลังทางหัวเมืองตะวันออกให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเพื่อต่อต้านพม่า จึงยกทัพไปปราบเจ้าเมืองจันทบุรี และในระหว่าง ทางได้พักทัพที่หนองน้ำแห่งหนึ่ง (ซึ่งปัจจุบันติดกับถนนสุขุมวิท ฝั่งตะวันตกบริเวณใกล้จะถึงทาง แยกบางแสน) ณ หนองน้ำนี้ ผู้ศึกค้ำสิทธ์ได้นำน้ำมนต์ลงในหนองน้ำ เพื่อจะได้ปลุกใจทหารและ ชาวบ้านที่จะไปปราบปรามชุมนุมจันทบุรี เรียกบริเวณหนองน้ำนี้ว่า บ้านหนองมนต์ ซึ่งต่อมาได้ กลายเป็น "หนองมน" ซึ่งแปลว่า "หนองแห่งน้ำใจ" หมายถึง หนองน้ำที่ทหารและชาวบ้านได้ มาร่วมน้ำใจกันไปปราบเจ้าเมืองจันทบุรีนั่นเอง ระยะเวลาได้มีการเปลี่ยนคำว่า "หนองมน" เสีย ใหม่เป็น "แสนสุข" ซึ่งสอดคล้องกับบางแสน (สุข) นั่นเอง ด้วยเหตุนี้จึงได้ใช้ชื่อว่า "ตำบลแสนสุข" มาจนถึงปัจจุบัน

พื้นที่ตำบลแสนสุข เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้าน ตะวันออก เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อมากมาย ได้แก่ เขาสามมุก แหลมแท่น และที่สำคัญ ที่สุดคือ ชาชนาหาดบางแสน พื้นที่บริเวณนี้ได้ทวีความสำคัญยิ่งขึ้น เมื่อถูกกำหนดให้เป็นแหล่งบริการ และแหล่งท่องเที่ยวสำหรับประชาชนตามโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ซึ่งนอก จากจะทำให้การขยายตัวของประชากรในเขตเทศบาลเพิ่มขึ้นในอัตราสูงแล้ว จำนวนนักท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาธุรกิจบริการ โรงแรม และอาคารร้านค้า ก็เพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน

การขยายตัวของชุมชนและบริการท่องเที่ยวในพื้นที่. แสนสุขทำให้เศรษฐกิจของตำบล แสนสุขเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว สุขาภิบาลแสนสุข ซึ่งเป็นองค์กรที่รองรับอยู่ไม่สามารถให้บริการแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้เพียงพอกับความเจริญเติบโตดังกล่าว ดังนั้นในวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ.2531 โดยพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งเทศบาลตำบลแสนสุขอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พ.ศ.2531 ได้ยกฐานะสุขาภิบาลแสนสุข และพื้นที่ใกล้เคียงอื่น ๆ เป็นเทศบาลตำบลแสนสุขคลุมพื้นที่ 3 ตำบล คือ ตำบลแสนสุข(15 หมู่บ้าน) ตำบลเหมือง(หมู่ 1และหมู่ 3) ตำบลหัวกะปิ (หมู่ 5 บางส่วน) และมีพื้นที่ 20.3 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมชายหาดยาวประมาณ 8 กิโลเมตร

สภาพทั่วไปทางกายภาพ

1. ที่ตั้งและเขตการปกครอง

เทศบาลตำบลแสนสุขตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีอยู่ห่างจากเทศบาลเมืองชลบุรีตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถ.สุขุมวิท) ทางคันทิศใต้ เป็นระยะทางประมาณ 9 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพฯเป็นระยะทางประมาณ 74 กิโลเมตร มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 20.3 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้ (รูปที่ 4.1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลบ้านปึกและตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลหัวกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา
ทิศตะวันตก	จดอ่าวไทย

2. สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของเทศบาลตำบลแสนสุข เป็นพื้นที่ลาดเอียงจากด้านทิศตะวันออก ซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลางประมาณ 3 เมตร ลงสู่ชายฝั่งทะเลด้านทิศตะวันตก และทิศเหนือ ความลาดเอียงโดยเฉลี่ยระหว่างร้อยละ 0.03 - 0.75 พื้นที่ด้านทิศเหนือของเทศบาลบริเวณคลองบางเป้ง เป็นที่ราบลุ่มซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลางประมาณ 1-2 เมตร จุดสูงสุดของพื้นที่ได้แก่เขาสามมุก ซึ่งมีความสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลางประมาณ 75 เมตร

ชายฝั่งทะเลของเทศบาลตำบลแสนสุข แบ่งออกได้เป็น 3 ตอน คือ

- อ่าวปากคลองบางโพรงเป็นหาดโคลนปนทราย เนื่องจากตะกอนดินที่ถูกพัดพามากับน้ำจากลำห้วยวัดบางเป้ง ความลึกของท้องทะเล 2 เมตรมักจะปรากฏในระยะห่างจากฝั่ง 1-2 กม.ขึ้นไป พื้นที่ชายฝั่งส่วนใหญ่ใช้เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงชายฝั่ง

- อ่าวเขาสามมุขเป็นหาดดิน ความลึกของท้องทะเล 2 เมตร ปรากฏในระยะห่างจากชายฝั่งเพียง 300 เมตร พื้นที่นี้ใช้เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงชายฝั่งเช่นเดียวกัน

- ชายหาดบางแสน-วอนนภา เป็นหาดทรายขาวตั้งแต่แหลมแท่น จนถึงเขตเทศบาลตำบลแสนสุข ความลึกของท้องทะเล 2 เมตร ปรากฏในระยะห่างจากชายฝั่งตั้งแต่ 600 เมตร จนถึง 2 กม.ขึ้นไป เฉพาะชายหาดบางแสนซึ่งมีความยาวเพียง 2 กิโลเมตรที่เป็นหาดสาธารณะ ถัดจากหาดวอนนภาซึ่งเป็นที่ดินเอกชน ไม่มีทางสาธารณะเข้าไปถึงจนถึงเขตเทศบาลตำบลแสนสุข

ระหว่างชายฝั่งดังกล่าวจะมีแหลมคั่น โดยแหลมเขาสามมุขคั่นอยู่ระหว่างอ่าวปากคลองบางโพรงกับอ่าวเขาสามมุข และแหลมแท่นคั่นระหว่างอ่าวสามมุขกับชายหาดบางแสน-วอนนภา

3. การใช้ที่ดิน

ผังเมืองรวมชลบุรี ซึ่งได้จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการผังเมืองพ.ศ. 2518 ได้กำหนดให้พื้นที่เทศบาลต.แสนสุข เป็นส่วนหนึ่งทางตอนใต้ของผังเมืองรวมชลบุรี เป็นชุมชนรองของเมืองชลบุรี โดยกำหนดให้เป็นพื้นที่หนาแน่นน้อยและเป็นทำเลเพื่อสนับสนุนการ และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับกิจการท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ตลาดธุรกิจการเงินและบริการอื่น ๆ รวมทั้งมีพื้นที่ตลาดขายของอุปโภคและบริโภค ที่บริการชุมชนตอนล่างของชลบุรี และบริการแก่นักท่องเที่ยวที่นิยมซื้อของพื้นเมืองกลับบ้าน ซึ่งได้จำแนกการใช้ที่ดินออกเป็น 8 ประเภท (รูปที่ 4.2) คือ

(1). ย่านพาณิชย์กรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากบริเวณถนนสุขุมวิทคือ ตลาดหนองมน และบริเวณทางเข้าหาดบางแสน

(2). ย่านที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง มี 2 บริเวณ คือ บริเวณตอนใต้ของย่านพาณิชย์กรรม ตาม (1) และด้านตะวันออกของถนนสุขุมวิท บริเวณทางเข้าอ่างศิลาต่อเนื่อง

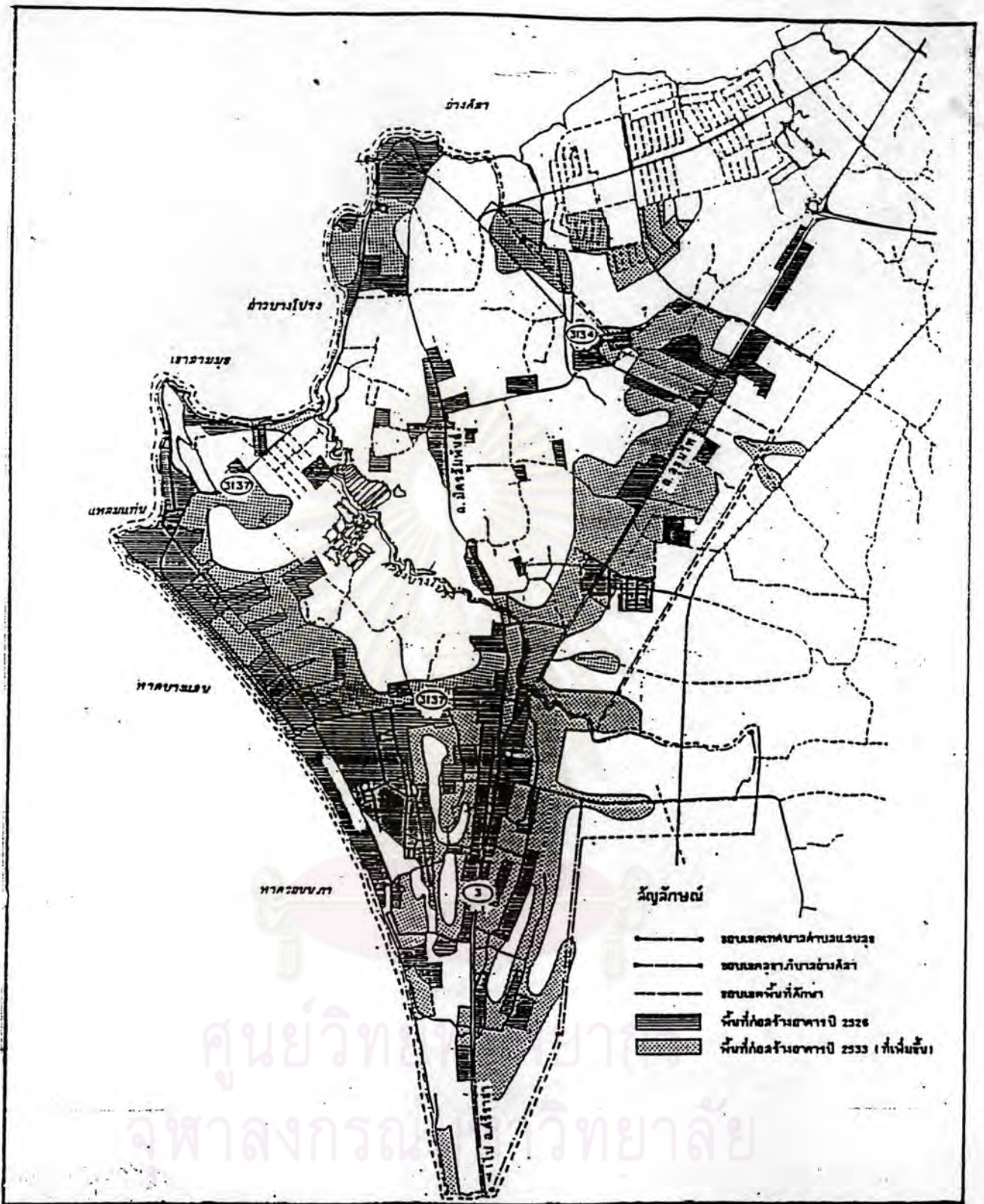
จากที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากและพาณิชย์กรรมที่เป็นศูนย์กลางย่อยของชลบุรี

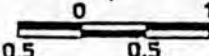
- (3). ย่านที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ได้แก่พื้นที่ส่วนใหญ่นอกจาก (1) และ (2) ในบริเวณแสนสุขและบางส่วนของบริเวณอ่างศิลา
- (4). พื้นที่ชนบทและเกษตรกรรมอยู่ในบริเวณอ่างศิลาสองข้างถนนมิตรสัมพันธ์และบางส่วนของพื้นที่ตอนเหนือของบริเวณแสนสุข (บริเวณริมคลองบางโปรง)
- (5). ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ที่สาธารณะเลียบชายหาดบางแสนทั้งหมดรวมกับพื้นที่ในทะเลตลอดแนวชายหาด ได้ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่นันทนาการและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแก่ฝั่งเมืองชลบุรีทั้งหมดด้วย
- (6). ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการประมง คือบริเวณชายหาดและในทะเลจากแหลมแท่นถึงอ่างศิลา ซึ่งเป็นหาดเลน มีการเพาะเลี้ยงชายฝั่งอย่างกว้างขวาง ถูกกำหนดให้อนุรักษ์ไว้เพื่อส่งเสริมการประมงชายฝั่ง และป้องกันการรุก้ำที่สาธารณะด้วย
- (7). สถานที่ราชการ สถาบันการศึกษาและศาสนสถาน โดยผังเมืองรวมกำหนดตามสถานที่เดิมในปัจจุบัน และมีมหาวิทยาลัยบูรพาเป็นเขตการศึกษาขนาดใหญ่กลางพื้นที่ศึกษา
- (8). ย่านอุตสาหกรรมและคลังสินค้า กำหนดเพิ่มพื้นที่ใหม่ด้านตะวันออกติดทางรถไฟ รวมเนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ เพื่อสำหรับอุตสาหกรรมและการเกษตร

การใช้ที่ดินปัจจุบันในเขตเทศบาล

พื้นที่ปลูกสร้างอาคารของเทศบาลตำบลแสนสุข มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 7.95 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 37.26 ของพื้นที่เทศบาล พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ว่างและพื้นที่อื่น ๆ (ตารางที่ 4.1) พื้นที่ปลูกสร้างอาคารส่วนใหญ่เป็นบ้านพักอาศัย 2.85 ตร.กม. รองลงมาได้แก่สถาบันการศึกษา 1.30 ตร.กม. ย่านการค้า 0.85 ตร.กม. และศาสนสถาน 0.35 ตร.กม.ตามลำดับ ส่วนที่เหลือเป็นที่ราชการ โกดังสินค้าและเลี้ยงสัตว์ (รูปที่ 4.3)

ลักษณะการใช้ที่ดินเกาะกลุ่มเป็นแนวยาว 2 บริเวณ คือ บริเวณชายฝั่งทะเลได้แก่ บ้านสามมุข แหลมแท่น บ้านบางแสนบน และบ้านบางแสนล่าง การใช้ที่ดินในบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นบ้านพักอาศัย ย่านพาณิชย์กรรม และโรงงานอุตสาหกรรม อีกบริเวณหนึ่ง ได้แก่

รูปที่ 4.3	แสดงพื้นที่ก่อสร้างอาคารปี 2526, 2533	
มาตรฐาน 0.5 0.5 1 กม.		
หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี.		

ที่มา : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย อ่างอิงแล้ว

บริเวณพื้นที่ฝั่งตะวันออกของถนนสุขุมวิท การใช้ที่ดินบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นย่านพักอาศัย ย่าน
เกษตรกรรม และโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 4.1 แสดงการใช้ที่ดินภายในเขตเทศบาลต.แสนสุข ปัจจุบัน

ประเภท	ตารางกิโลเมตร	ร้อยละ
ย่านพักอาศัย	2.8553	13.37
ย่านการค้า	0.8542	4.00
ย่านอุตสาหกรรม	0.2368	1.11
โกดังสินค้า	0.0563	0.26
สถานศึกษา	1.2992	6.09
ศาสนสถาน	0.3486	1.63
บริเวณราชการ	0.1382	0.65
สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ	0.0333	0.16
ถนน, ซอย	0.8726	4.09
เลี้ยงสัตว์	0.1472	0.69
ที่ว่าง	13.3942	62.74
แม่น้ำ ลำคลอง บ่อน้ำ	1.1121	5.21
รวม	21.348	100.00

ที่มา : เทศบาลตำบลแสนสุข

แนวโน้มนและรูปแบบการใช้ที่ดินในอนาคต¹

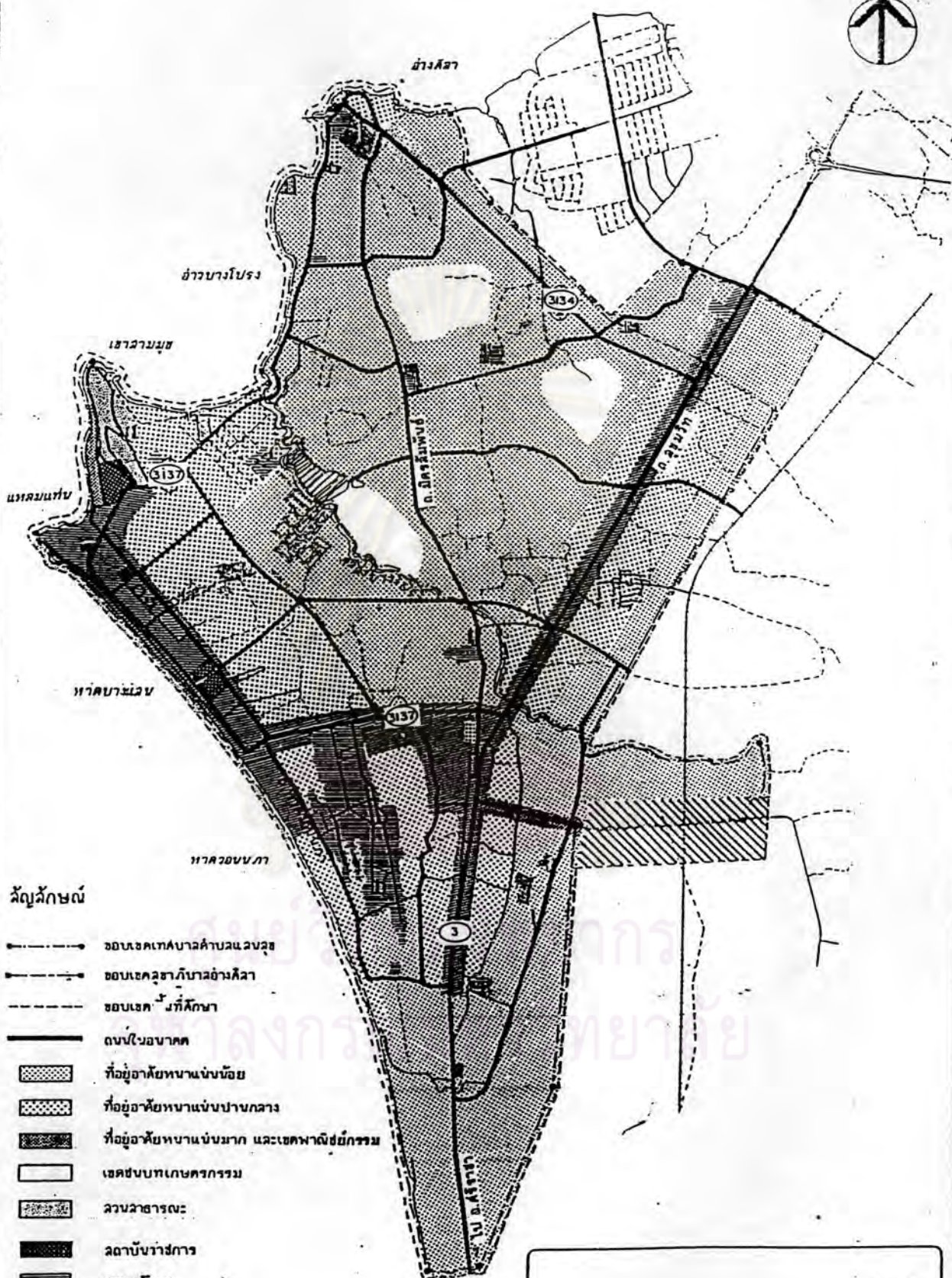
(1). การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ที่มีการก่อสร้าง : การใช้ที่ดินในพื้นที่โดยรอบหาดบางแสน มีการเปลี่ยนแปลงมาจากอดีตในอัตราค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เพราะในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ท่องเที่ยวในเขตพัทยาและระยอง เป็นพื้นที่ที่มีปัจจัยดึงดูดที่แรงกว่า นอกจากนี้มหาวิทยาลัยบูรพาและบังกาโลบริเวณชายหาดบางแสน ซึ่งเป็นพื้นที่ของรัฐ เป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งที่ไม่ทำให้มีการกระตุ้นการขยายตัวพื้นที่ก่อสร้าง และรูปแบบการใช้ที่ดินในปัจจุบันไม่แตกต่างไปจากเดิมมาก เพียงแต่มีการขยายและกระจายตัวของอาคารที่อยู่อาศัยเข้าไปในเขตเกษตรกรรมมากขึ้น โดยขยายตัวจากชุมชนเดิมเป็นส่วนใหญ่ ส่วนบริเวณถนนมิตรสัมพันธ์มีการขยายตัวน้อยมาก หรือแนวโน้มนการขยายตัวที่ชัดเจนขยายตัวตอนในทางถนนสายหลักมากขึ้น โดยพื้นที่ตอนใต้ของบริเวณแสนสุขมีการใช้ที่ดินเกือบทั้งหมดเช่น บริเวณหาดวอนนภาตอนใต้ หนองมน ถนนบางแสนสาย 2 (รูปที่ 4.4)

(2). การคาดการณ์การขยายตัวในอนาคต การขยายตัวของการใช้ที่ดินในอนาคต มีเงื่อนไขทางกายภาพที่กำหนดหลายประการ อาทิ ที่ตั้งของชุมชนและย่านพาณิชย์เดิม โครงการพัฒนาสาธารณูปโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวถนนฝั่งเมืองรวมเป็นต้น จากสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน คาดว่าแนวโน้มนการขยายตัวการใช้ที่ดินมีทิศทาง ดังนี้

(2.1) ถนนสุขุมวิทตลอดแนว มีแนวโน้มนเป็นอาคารพาณิชย์และสถานบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่บริเวณตลาดหนองมนจนถึงทางแยกเข้าหาดบางแสนโดยตอนเหนือ อาจมีการขยายตัวที่ช้ากว่า ทั้งนี้เนื่องจากมีอาคารประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้าอยู่มาก การเปลี่ยนแปลงธุรกิจย่านนี้จะยังคงเน้นการผลิต และค้าขายที่เกี่ยวกับการเกษตร

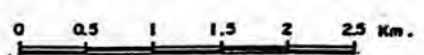
(2.2) ในปัจจุบันมีอาคารพาณิชย์กระจายตัวเป็นช่วง ๆ ซึ่งคาดว่าในอนาคตแนวโน้มนในการขยายตัวของอาคารประเภทเดียวกันนี้ก็ยังคงมีอยู่ค่อนข้างมาก เนื่องจากยังคงมีพื้นที่ว่างที่ไม่ได้รับการพัฒนาเหลืออยู่ นอกจากนี้ในบริเวณนี้ได้มีโครงการสถานบริการแบบครบวงจรสำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชนในเนื้อที่ประมาณ 4-5 ไร่ คาดว่าโครงการดังกล่าวจะมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่พื้นที่โดยรอบเช่นกัน

¹ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, รายงานการศึกษาความเหมาะสมฯโครงการแก๊สโซลีนเสี่ยชุมชนบางแสน, เสนอต่อกรมโยธาธิการ, 2534)

สัญลักษณ์

- ขอบเขตเทศบาลตำบลฉะเชิงเทรา
- ขอบเขตเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา
- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- ถนนในเขตเทศบาล
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก และเขตพาณิชย์กรรม
- เขตชานบทเกษตรกรรม
- สวนสาธารณะ
- สถานีบริการ
- สถานศึกษา
- ศาลากลาง
- อุตสาหกรรม

การคาดการณ์การใช้ที่ดิน ปี 2544

(2.3) ชายหาดบางแสนเป็นที่ตั้งของบริการการท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มขยายกิจการมากขึ้น โดยคาดว่าจะมีการขยายหรือปรับปรุงกิจกรรมภายในพื้นที่ในอนาคตอันใกล้ เนื่องจากในปัจจุบันบางบริเวณยังมีการใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า เช่น บึงกะโลตาดากอากาศซึ่งมีความทรุดโทรม และให้บริการได้น้อย การเปลี่ยนแปลงในบริเวณนี้จะเป็นการปรับปรุงพื้นที่เพื่อให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวให้ได้มากขึ้น และมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและความหนาแน่นสูงขึ้น โดยเฉพาะเมื่อโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกได้รับการพัฒนาไปลักษณะหนึ่ง

(2.4) ในส่วนของพื้นที่อาศัยตามแนวนอนบางแสนสาย 2 มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นและขยายตัวไปทางพื้นที่ตอนในจนถึงคลองบางโปร้งซึ่งยังคงมีที่ว่างอีกมาก ในปัจจุบันนี้มีการก่อสร้างอาคารเพื่ออยู่อาศัยหลายโครงการ ในรูปของอาคารเดี่ยว และทาวน์เฮาส์ แนวโน้มของโครงการในลักษณะนี้ยังมีอยู่สำหรับพื้นที่นี้ ซึ่งสำหรับผู้ที่จะเข้ามาอยู่อาศัยคาดว่าจะเป็นครอบครัวเล็กประมาณ 4-5 คนต่อหลัง โดยมีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง

(2.5) บริเวณชายหาดแหลมแท่นถึงเขาสามมุก ปัจจุบันเป็นบ้านพักตากอากาศและเป็นบึงกะโลที่สร้างมานาน มีสภาพค่อนข้างทรุดโทรม ตั้งอยู่ห่างกัน บริเวณตามแนวชายหาดนั้นนับว่าได้เปรียบในเชิงพาณิชย์บริการ เนื่องจากเป็นพื้นที่คึกคัก และมีพื้นที่ขนาดใหญ่ต่อเนื่องกัน แนวโน้มในอนาคตน่าจะมีการเปลี่ยนแปลงให้ใช้ประโยชน์จากพื้นที่เข้มข้นขึ้น โดยกิจกรรมยังคงเดิม คือ บริการเที่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยวโดยอาจสร้างเป็นที่พักอาศัย อาคารพาณิชย์ โรงแรม หรืออาคารชุดได้ โดยมีทิศทางการขยายตัวเริ่มจากบริเวณโรงแรม เอสเอส ไปทางเหนือจนจรดบริเวณบ้านพักรับรองของสำนักเลขาธิการนาชกรัฐมนตรี

(2.6) บริเวณชายหาดอ่าวบางโปร้งเป็นย่านเพาะเลี้ยงชายฝั่งและป่าชายเลน จะมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างช้า เพราะมีสิ่งดึงดูดใจต่ำ สภาพน้ำทะเลและชายหาดไม่เหมาะต่อการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามแนวโน้มการใช้พื้นที่ซึ่งอาจเป็นที่พักอาศัยหนาแน่นน้อย-ปานกลางได้ในอนาคต

(2.7) ชุมชนอ่างศิลา คาดว่าบริเวณนี้จะมีประชากรหนาแน่นมากขึ้น โดยเฉพาะบริเวณถัดมาด้านทิศตะวันออกตามแนวทางหลวงหมายเลข 3134 เกือบตลอด แนวจนจรดถนนสุขุมวิทมีการปรับปรุงพื้นที่เพื่อทำโครงการบ้านจัดสรรเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก โครงการเหล่านี้คาดว่าจะแล้วเสร็จภายใน 5 ปี

(2.8) พื้นที่ด้านในสองข้างถนนมิตรสัมพันธ์ ปัจจุบันยังคงเป็นที่เกษตรเป็นส่วนใหญ่ ประชากรกระจายตัวค่อนข้างเบาบาง มีการกระจุกตัวบ้าง แต่เป็นกลุ่มไม่ใหญ่นัก ตามแนวนอนมิตรสัมพันธ์ด้านทิศตะวันออก คาดว่าบริเวณพื้นที่ตอนในนี้จะมีการเพิ่มขึ้นของที่พักอาศัยตามบริเวณที่กระจุกตัวเดิม คือ ตามแนวนอนมิตรสัมพันธ์และชุมชนโคจรอบวัด-โรงเรียน

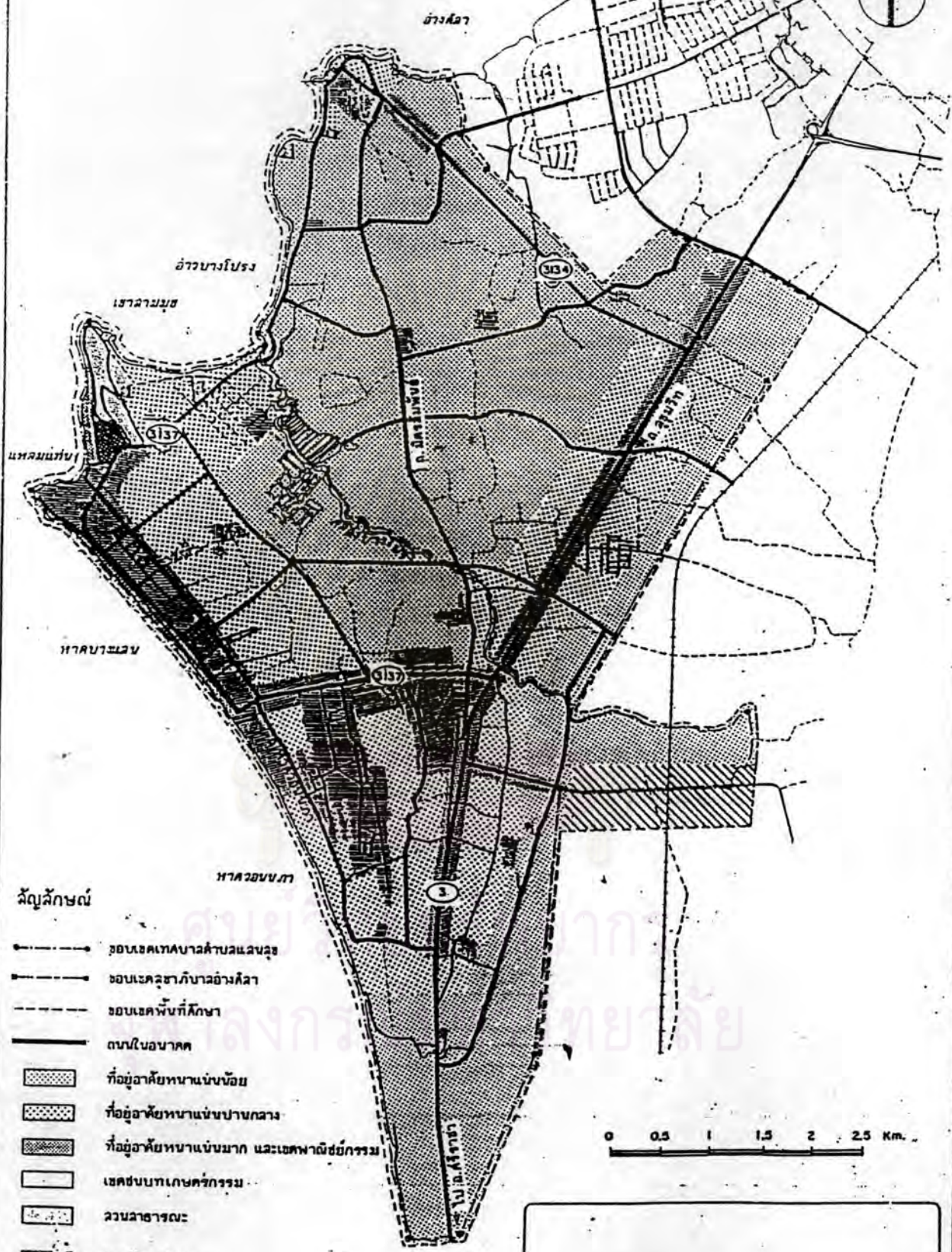
(2.9) บริเวณชายหาดบางแสนตอนล่าง-หาดวอนนภา มีการใช้ที่ดินเป็นที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะช่วงต้นถนนบางแสนสายล่างเป็นบ้านเดี่ยว มีแนวโน้มการขยายตัวในอนาคตค่อนข้างต่ำ เพราะเป็นบ้านเดี่ยวที่มีฐานะแต่ละหลังมีพื้นที่กว้าง ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเจ้าของที่ดินที่ไม่คิดจะขาย แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปได้ในระยะสั้น คืออาจเพิ่มความหนาแน่นขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และการใช้ที่ดินยังเป็นที่อยู่อาศัยแบบเดิม ส่วนกลุ่มหาดวอนนภาด้านทิศตะวันออกนั้น มีแนวโน้มที่จะเพิ่มความหนาแน่นและขยายตัวสูง เนื่องจากมีการใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยร่วมกับอุตสาหกรรม ซึ่งมีทั้งขนาดครอบครัวเล็กและขนาดใหญ่ แนวการขยายตัวจะเกิดขึ้นตามแนวทิศใต้และทิศตะวันออกจนจรดถนนสุขุมวิท

(2.10) พื้นที่ด้านในโคยรอบมหาวิทยาลัยบูรพา หาดวอนนภา และหลังตลาดหนองมน เป็นที่อยู่อาศัยที่คาดว่าจะมีการก่อสร้างบ้านพักอาศัยเพิ่มขึ้นในลักษณะคอกซ์ ๆ ขยายตัวเนื่องจากข้อจำกัดทางด้านสาธารณสุขไปไกล อย่างไรก็ตามเนื่องจากเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับย่านการค้าของเมืองในอนาคตอาจมีการพัฒนาเป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นขึ้น

(2.11) พื้นที่ด้านตะวันออกตลอดแนวถนนสุขุมวิท นอกจากการขยายตัวของอาคารพาณิชย์ริมถนนแล้ว ด้านหลังคาดว่าจะขยายตัวเป็นที่พักอาศัยที่หนาแน่นมากขึ้น และอุตสาหกรรมจะขยายไปตามทางหลวงหมายเลข 3134 ด้วย

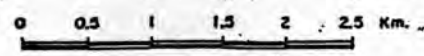
สรุปการคาดการณ์การใช้ที่ดินในอนาคต คาดว่าพื้นที่โคยรอบชายหาดบางแสนในอนาคต จะมีการใช้ที่ดินหลัก ๆ อยู่ 2 ประเภท คือ พาณิชยกรรม และที่อยู่อาศัยโดยพาณิชยกรรมนั้นจะอยู่ตามแนวริมถนนสายหลัก ด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ ถนนสุขุมวิทจะเพิ่มความหนาแน่นเต็มตลอดแนว เช่นเดียวกับถนนลงชายหาดบางแสนที่จะมีพื้นที่พาณิชยกรรมเพิ่มขึ้นตลอดทั้ง 2 ฝั่ง ยกเว้นเขตมหาวิทยาลัยบูรพา นอกจากนี้ ตลอดแนวชายหาดบางแสนและถนนบางแสนสาย 2 ก็จะมีบริการท่องเที่ยวที่ปรับปรุงขึ้น การใช้พื้นที่เพื่อให้บริการบ้านพักจะมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบ เพื่อให้สามารถให้บริการได้เข้มข้นขึ้น เพื่อสามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากการพัฒนาบริเวณหาดบางแสน ตลอดจนกิจกรรมบริการอื่น ๆ ที่ขยายตัวมากขึ้นในระยะหลัง อย่างไรก็ตามก็ยังมียิจกรรมพาณิชยกรรมขนาดเล็กแทรกตัวอยู่ในชุมชนหรือแหล่งกระจุกตัวของที่พักอาศัยในพื้นที่ด้วยเช่นกัน (รูปที่ 4.5)

สำหรับบริเวณที่พักอาศัย มักอยู่ถัดบริเวณพาณิชยกรรมเข้าไปโดยคาดว่า จะมีการปรับปรุงเป็นที่อยู่อาศัยประเภทบ้านเดี่ยว และทาวน์เฮ้าส์ของผู้มีฐานะปานกลางเต็มพื้นที่บริเวณที่คาดว่าจะเป็นแหล่งกระจุกตัวของประชากรหนาแน่น 5 บริเวณ ได้แก่ (1) บริเวณทิศ

สัญลักษณ์

- ขอบเขตเทศบาลตำบลและแขวง
- ขอบเขตลูกสาวกับวอนนภา
- ขอบเขตพื้นที่ศึกษา
- ถนนในขนาด
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
- ที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก และเขตพาณิชย์กรรม
- เขตชนบทเกษตรกรรม
- สวนสาธารณะ
- สถาบันราชการ
- สวนศึกษา
- สวนสาธารณะ
- สวนสาธารณะ

[Empty rectangular box]

การคาดการณ์การใช้ที่ดิน ปี 2554

ตะวันออกของถนนบางแสนสาย 2 แถบชอยลันจี (2) บริเวณด้านหลังพื้นที่พาณิชย์สองข้างถนน
 ซ้ายหาดบางแสนจนถึงถนนสุขุมวิท (3) พื้นที่ตอนในถัดจากพื้นที่พาณิชย์ตามแนวถนนสุขุมวิทด้าน
 เหนือเชื่อมต่อมาตามแนวถนนเปรมใจราษฎร์ (4) บริเวณชายหาดวอนนภา ซึ่งเป็นชุมชนที่
 ประกอบอาชีพประมงและอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับการประมง และ (5) บริเวณชุมชนอ่างศิลา

อย่างไรก็ตาม นอกจากพื้นที่เหล่านี้แล้ว พื้นที่ที่พักอาศัยยังคงคาดว่าจะขยายตัว
 เพิ่มขึ้นในพื้นที่ตอนในทั้งหาดบางแสนและหาดวอนนภา รวมถึงพื้นที่ด้านตะวันออกของถนนสุขุมวิท
 ด้วย (ตรงข้ามตลาดหนองมน) นอกนั้นเป็นพื้นที่เกษตรที่ยังคงอยู่ ได้แก่ บริเวณพื้นที่ตอนในถัด
 จากถนนมิตรสัมพันธ์และบริเวณด้านตะวันออกของถนนเปรมใจราษฎร์ สำหรับอาคารอุตสาหกรรม
 ขนาดเล็ก-กลาง และคลังสินค้าจะยังคงปะปนและขยายในที่ดั้งเดิม ลักษณะเช่นนี้เชื่อว่าพื้นที่
 โครงการจะเป็นชุมชนเมืองอย่างสมบูรณ์ใน 15-20 ปีข้างหน้า แม้ว่าผังเมืองรวมกำหนดให้สอง
 ข้างถนนมิตรสัมพันธ์บริเวณอ่างศิลา เป็นพื้นที่ชนบทก็ตาม แต่ในการใช้ที่ดินคาดว่า พื้นที่บริเวณนี้
 จะกลายเป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นเบาบางที่อาจมีพื้นที่เกษตรกรรมหลงเหลืออยู่บ้าง โดยถนนสาย
 สำคัญ ๆ ที่ปรับปรุงจากถนนเดิมจะได้รับการปรับปรุงให้สะดวกมากขึ้น และเป็นตัวเร่งความเป็น
 เมืองให้รวดเร็วมากขึ้น

ประชากร

จำนวนประชากรเมื่อสิ้นปี 2536 ตามทะเบียนราษฎร์ของเทศบาลต.แสนสุข มีทั้งสิ้น
 31,745 คน (คิดเป็นร้อยละ 3.43 ของประชากรจังหวัดชลบุรี) เป็นเพศชาย 15,692 คน
 และเพศหญิง 16,053 คน (ตารางที่ 4.2) มีจำนวนครัวเรือนประชากรรวมทั้งสิ้น 9,830
 หลังคาเรือน ประชากรโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนเท่ากับ 3 คน

ความหนาแน่นของประชากรภายในเขตเทศบาลโดยเฉลี่ย 1,564 คนต่อตร.กิโลเมตร
 และประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบริเวณชายฝั่งทะเล ตั้งแต่ปากคลองบางเบิ่งจนถึงหาดวอนนภา
 ริมสองข้างเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถ.สุขุมวิท) บริเวณตลาดหนองมนและบริเวณริม
 ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3137 ซึ่งแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 เข้าสู่ชายหาดบางแสน

การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรของเทศบาล ระหว่างพ.ศ. 2526 - 2531 ขณะที่
 เป็นสุขุมวิทแสนสุข มีการเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรเพียงร้อยละ 1.27 ต่อปี และเมื่อ

เป็นเทศบาลค.แสนสุข การเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.13^2 โดยในปี พ.ศ.2536 อัตราการเกิดของประชากร(ต่อ 1,000 คน) เท่ากับ 7.0 และอัตราการตายเท่ากับ 4.8 เมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดชลบุรีซึ่งมีอัตราการเกิดเท่ากับ 14.29 และอัตราการตายเท่ากับ 4.64 พบว่า อัตราการเกิดอยู่ในอัตราที่ต่ำมาก (ตารางที่ 4.3)

สำหรับการอพยพย้ายถิ่นพบว่า มีอัตราการอพยพย้ายออกสูงมาก อัตราการย้ายออกของประชากรเฉลี่ยประมาณร้อยละ 55.24 แต่อัตราการย้ายเข้าสูงมากกว่าคืออัตราร้อยละ 68.66 ซึ่งสาเหตุหนึ่งอาจเนื่องจากธุรกิจการบริการนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่เทศบาลค.แสนสุข

แนวโน้มการคาดประมาณจำนวนประชากรในอนาคตนั้น จากการศึกษาของกองวิจัยสำนักผังเมืองคาดว่า จะมีอัตราการเพิ่มประชากรโดยเฉลี่ยร้อยละ 2.39 ต่อปี ดังนั้นประชากรในเขตเทศบาลพ.ศ.2539 จะมีจำนวน 30,470 คน และในปีพ.ศ.2549 จะมีประชากรจำนวน 38,600 คน (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนประชากรในเขตเทศบาลค.แสนสุข ระหว่าง พ.ศ.2532 - พ.ศ.2536

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร(คน)		
	ชาย	หญิง	รวม
2532	14,487	14,728	29,215
2533	14,793	15,019	29,812
2534	15,111	15,359	30,570
2535	14,988	15,547	30,535
2536	15,692	16,053	31,745

² สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และซี เอส เอ็น แอนด์แอสโซซิเอท บริษัทจำกัด, ผลการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ของธุรกิจท่องเที่ยว ภาคกลาง เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2533

ตารางที่ 4.3 การเปลี่ยนแปลงของประชากรเทศบาลต.แสนสุข ระหว่าง
พ.ศ.2532 - พ.ศ.2536

พ.ศ.	อัตราเกิด (ต่อพัน)	อัตราราย (ต่อพัน)	อัตราย้ายเข้า (ต่อพัน)	อัตราย้ายออก (ต่อพัน)	จำนวน ประชากร
2532	3.5	3.0	52.4	28.5	29,215
2533	4.3	4.2	50.8	29.9	29,812
2534	4.6	4.3	54.1	35.7	30,570
2535	3.5	3.2	89.6	89.1	30,535
2536	7.0	4.8	96.4	93.7	31,745

ตารางที่ 4.4 แสดงการคาดประมาณจำนวนประชากรเทศบาลต.แสนสุข ระหว่าง
พ.ศ.2534 - พ.ศ.2549

พ.ศ.	จำนวนประชากร(คน)
2534	27,077
2539	30,470
2544	34,290
2549	38,600

สภาพเศรษฐกิจและสังคม

1. สภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ

เนื่องจากเทศบาลตำบลแสนสุข มีลักษณะเป็นชุมชนศูนย์กลางการท่องเที่ยว และ
นันทนาการ ให้บริการด้านสถานที่พักตากอากาศและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้
บริการสินค้าอุปโภคบริโภค เศรษฐกิจในเขตเทศบาล.แสนสุขที่สำคัญจึงได้แก่

1). การพาณิชย์กรรม พื้นที่พาณิชย์กรรมของเทศบาลส่วนใหญ่ ตั้งอยู่บริเวณชาย
หาดบางแสน และริมสองข้างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) บริเวณหนองมน เป็น
กิจกรรมทางด้านพาณิชย์ ซึ่งประกอบด้วยร้านค้าเครื่องใช้ ร้านอาหารเครื่องดื่ม ร้านขายเสื้อผ้า
ร้านบริการเสริมสวย ร้านอุปกรณ์เครื่องเหล็ก-รถยนต์ ร้านขายสินค้าเฉพาะอย่างอื่น ๆ และมี
ตลาดสดของเอกชนอีก 3 แห่ง

2). การอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลส่วนใหญ่เป็นโรงงาน
ขนาดเล็ก ซึ่งกระจายอยู่ทั่วไป ได้แก่ โรงงานซ่อมสร้างเครื่องยนต์ โรงงานอื่นๆที่เหลือได้แก่
โรงงานอุตสาหกรรมที่ตอบสนองอุปสงค์ในด้านการผลิต และบริโภคของชุมชน เช่น โรงน้ำแข็ง
โรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น (รูปที่ 4.6)

3). การบริการ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องของเทศ-
บาลแสนสุขมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องมาจากเป็นพื้นที่ที่มีภูมิประเทศ และทิวทัศน์
ทางธรรมชาติที่สวยงาม พื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเลและอยู่ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานครนัก การ
คมนาคมสะดวก อีกทั้งมีโรงแรมและสถานที่พักผ่อนอีก 9 แห่ง

2. การบริการทางสังคม

บริการของรัฐที่ให้แก่ท้องถิ่นเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชน ซึ่งปริมาณ
และขนาดของบริการจะเป็นไปตามสัดส่วนของจำนวนประชากร สำหรับท้องถิ่นที่มีนักท่องเที่ยว
เดินทางมาพักผ่อน การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวเปรียบเสมือนการเพิ่มประชากร เนื่องจาก
นักท่องเที่ยวมีความต้องการการบริการของรัฐที่จัดไว้เช่นเดียวกับประชาชนในท้องถิ่น สภาพดังกล่าวนี้

อาจทำให้สิ่งบริการที่รัฐจัดไว้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ หรืออาจจะเกินขีดความสามารถรองรับการให้บริการ จนอาจเกิดความขาดแคลนต่อประชาชนท้องถิ่น การรักษาความปลอดภัยและการรักษาพยาบาล เป็นบริการของรัฐที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีพของประชากรและการท่องเที่ยวทางบางแสน ซึ่งสถานภาพการให้บริการเป็นดังนี้

1). ความปลอดภัย การให้บริการด้านความปลอดภัยแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยวชาวบางแสน ดำเนินการโดยตำรวจภูธรแสนสุข ซึ่งมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่รวมทั้งสิ้น 104 นาย

สถิติคดีเกี่ยวกับความปลอดภัยทั่วไปของเทศบาล.แสนสุข ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมามีแนวโน้มจำนวนคดีที่เกิดลดลง สำหรับสถิติที่สำคัญที่เกิดมากที่สุดในแต่ละปี ได้แก่ คดีอาญาทั่วไป และ คดีลักทรัพย์

การประเมินสถานภาพในการให้บริการรักษาความปลอดภัยของตำรวจภูธรแสนสุขโดยเปรียบเทียบสัดส่วนกำลังตำรวจต่อประชากร พบว่า ในปัจจุบันมีอัตรากำลังตำรวจต่อประชากรท้องถิ่นเท่ากับ 1:260 คน เมื่อเปรียบเทียบกับอัตรากำลังตำรวจต่อประชากรเฉลี่ยของอำเภอเมืองชลบุรีซึ่งเท่ากับ 1:565 คน พบว่าอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อประชากรยังไม่เกินค่าสัดส่วนของอำเภอเมืองชลบุรี และเมื่อเทียบกับสัดส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยวเฉลี่ย 17,000 คน/วัน พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ 1 คน เท่ากับ 164 และเมื่อรวมจำนวนนักท่องเที่ยวและประชากรเข้าด้วยกัน จะเห็นว่าอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจยังเพียงพอ แต่จำเป็นต้องมีการเพิ่มอัตรากำลังในอนาคตเมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 4.5 แสดงการเปรียบเทียบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจของอ. เมืองชลบุรี กับเทศบาล.แสนสุข ปี 2534

สภ.อ./สภ.ต.	กำลังตำรวจ ที่มีจริง	จำนวน ประชากร	ประชากรต่อ เจ้าหน้าที่ 1 คน
สภ.อ. เมืองชลบุรี	334	188,783	565
สภ.ต.แสนสุข	104	27,077	260

ที่มา : กองบังคับการอำนวยการตำรวจภาค 2 จังหวัดชลบุรี

2). การป้องกันและระงับอัคคีภัย ปัจจุบันการให้บริการในด้านนี้อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลตำบลแสนสุข ซึ่งสถานีดับเพลิงเทศบาลตั้งอยู่บริเวณถนนสาธิตบางเป้ง - อ่างศิลา มีรถดับเพลิง 1 คัน รถบรรทุกน้ำ 1 คัน และเครื่องทาบหมาดับเพลิง 1 เครื่อง นอกนั้นยังมีจุดดับเพลิงกระจายอยู่ในบริเวณต่าง ๆ 40 จุด และเคมีดับเพลิงอีก 158 ชุด สำหรับแหล่งน้ำที่ใช้ในการดับเพลิงนั้นใช้น้ำประปา และแหล่งน้ำธรรมชาติ

3). การรักษาพยาบาล เทศบาลต.แสนสุขมีโรงพยาบาล 1 แห่ง สถานีอนามัย 2 แห่ง และคลินิก 8 แห่ง โดยมีจำนวนเตียงคนไข้ 10 เตียง และจำนวนผู้ป่วยเฉลี่ยต่อวัน 250 คน สำหรับบุคลากรทางการแพทย์ในเขตเทศบาลประกอบด้วยแพทย์ 3 คน พยาบาล 9 คน ผู้ช่วยพยาบาล 5 คน ทันตแพทย์ 1 คน และ ผดุงครรภ์ 6 คน

3. สถานะทางการคลังของเทศบาล

ในปี พ.ศ.2531 เมื่อยังมีฐานะเป็นสุขาภิบาลแสนสุขนั้นราชรับรวมทั้งสิ้นประมาณ 7,274 ล้านบาท และรายจ่ายประมาณ 6,612 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2532 เมื่อได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลแสนสุขแล้ว คาดว่าจะมีประมาณการรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน 7,510 ล้านบาท และประมาณการรายจ่ายไม่รวมเงินอุดหนุน 6,010 ล้านบาท แต่ปรากฏว่ายอดรายรับจริงของเทศบาล มีรายรับจริงไม่รวมเงินอุดหนุน 13,158 ล้านบาท เพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 80 แต่ในขณะเดียวกันรายจ่ายเพิ่มสูงในอัตราที่ใกล้เคียงกัน และเมื่อพิจารณารายรับระหว่างปี 2532-2534 พบว่ามีรายรับสูงกว่าเดิมมาก (ตารางที่ 4.6, และตารางที่ 4.7)

จากการศึกษารายรับของเทศบาลฯในปีพ.ศ.2434 มีรายรับตามงบประมาณทั่วไป 21,614 ล้านบาท ประกอบด้วย รายได้ทั่วไป จากหมวดภาษีอากร 15,501 ล้านบาท รายได้ค่าธรรมเนียม 1,373 ล้านบาท รายได้จากทรัพย์สิน 1,305 ล้านบาท เงินอุดหนุน 2,437 ล้านบาท และรายได้เบ็ดเตล็ด 995,800 บาท

ส่วนรายจ่ายของเทศบาลฯในปีเดียวกันนั้นเป็นรายจ่ายประจำทั่วไป 15,119 ล้านบาท และรายจ่ายเพื่อการลงทุน 4,766 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 23.97 ของรายจ่ายรวม สำหรับรายจ่ายประจำทั่วไปส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายเพื่อการบริหารอันได้แก่ หมวดเงินเดือนค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทน วัสดุและวัสดุ รายจ่ายค่าสาธารณูปโภค เงินอุดหนุน

และรายจ่ายอื่น (ตารางที่ 4.6) จะเห็นได้ว่าเทศบาลฯ มีงบสำหรับค่าเงินการพัฒนาไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับภาวะหน้าที่ของเทศบาลฯ

ตารางที่ 4.6 แสดงการเปรียบเทียบรายรับจริง ระหว่างสุขาภิบาลแสนสุข และ เทศบาลตำบลแสนสุข ปี 2531-2532

หน่วย: พันบาท

ประเภท	สุขาภิบาล ปี 2531	เทศบาล ปี 2532	เปลี่ยนแปลง (+, -)
ภาษีอากร	4,679.53	10,698.66	+6,019.13
ค่าธรรมเนียม ๗	771.2	1,072.58	+301.38
รายได้จากทรัพย์สิน	490.76	823.79	+333.03
เงินอุดหนุน	726.0	4,369.72	+3,643.72
รายได้เบ็ดเตล็ด	167.14	562.73	+395.59
เงินอื่น ๆ	439.5	-	-439.5
รวมรับจริง	7,274.13	17,527.48	+10,253.35

ตารางที่ 4.7 แสดงรายรับระหว่างปี พ.ศ. 2531-2534

หน่วย: พันบาท

พ.ศ.	รายรับ	เงินอุดหนุน	รวมรายรับ
2531	7,274	-	7,274
2532	13,158	4,369	17,527
2533	21,855	15,770	37,625
2534	19,177	2,437	21,614

ตารางที่ 4.8 แสดงรายจ่ายระหว่างปี พ.ศ.2531-2534

หน่วย: พันบาท

งบประมาณรายจ่าย	ปี 2532	ปี 2533	ปี 2534
<u>รายจ่ายประจำ</u>			
- เงินเดือน, ค่าจ้างประจำ	1,787.94	3,300.15	4,156.68
- ค่าจ้างชั่วคราว	1,752.22	3,562.89	4,032.45
- ค่าตอบแทน, วัสดุ, วัสดุ	2,011.56	5,193.96	6,435.99
- ค่าสาธารณูปโภค	129.50	331.12	350.0
- เงินอุดหนุน	4.0	-	10.0
- รายจ่ายอื่น	546.59	196.60	134.0
รวม	6,231.81	12,584.72	15,119.12
<u>รายจ่ายเพื่อการลงทุน</u>			
- ค่าครุภัณฑ์, ที่ดินฯ	8,059.3	9,047.57	4,766.70
<u>รายจ่ายจากเงินอุดหนุน</u>			
<u>เฉพาะกิจ</u>			
- ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินฯ	2,729.5	13,355.0	-
รวมทั้งสิ้น	17,020.61	34,987.29	19,885.82

ที่มา : เทศบาลตำบลแสนสุข

โครงสร้างพื้นฐานและการบริการ

1. การคมนาคมขนส่ง

การขนส่งสาธารณะภายในเขตเทศบาลตำบลแสนสุข ประกอบด้วยรถโดยสารประจำทาง รถแท็กซี่ และรถรับจ้างขนาดเล็กอื่น ๆ

เทศบาลต.แสนสุขสามารถติดต่อกับพื้นที่ และจังหวัดใกล้เคียงได้ ทั้งทางบก(ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 - ถนนสุขุมวิท) และทางทะเล แต่เนื่องจากเส้นทางคมนาคมทางบกมีความสะดวกและรวดเร็ว ประชาชนและนักท่องเที่ยวจึงนิยมเดินทางด้วยรถยนต์กันเป็นส่วนใหญ่ -

โครงข่ายถนน ประกอบไปด้วยถนนที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน และถนนที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวมเมืองชลบุรี ระบบถนนของเทศบาลต.แสนสุขโดยสำนักผังเมืองได้จำแนกเป็น 4 ระดับตามหน้าที่ ความสำคัญ ความเหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมในแต่ละย่านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนี้

1). ถนนสายประธาน เป็นถนนสายสำคัญของระบบการจราจร สามารถรับปริมาณการจราจรและจำนวนนักท่องเที่ยวที่ใช้เส้นทางนี้เป็นจำนวนมาก กำหนดถนนให้มีขนาดเขตทางกว้าง 30 เมตรขึ้นไป ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท)

2). ถนนสายหลักเป็นถนนเพื่อการท่องเที่ยวที่สำคัญ รองรับปริมาณการจราจรจากถนนสายประธานที่จะเข้าหรือออกจากพื้นที่หาดบางแสน รวมทั้งการจราจรประเภทผ่านเมืองด้วย เป็นถนนที่ใช้เชื่อมต่อส่วนต่าง ๆ ของเมืองเข้าด้วยกัน ถนนประเภทนี้มีขนาดทางตั้งแต่ 20.00 เมตรขึ้นไป ได้แก่ ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3314 3137 และ ถนนสายในชนานกับถนนเลียบชายหาด

3). ถนนสายรอง เป็นถนนที่รับปริมาณการจราจรจากถนนสายหลัก ถนนสายประธาน สายใหม่ เป็นถนนที่ให้บริการเฉพาะการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละประเภท และเชื่อมต่อไปแต่ละย่าน ถนนประเภทนี้ได้แก่ ถนนที่มีขนาดเขตทางตั้งแต่ 14.00 เมตรขึ้นไป

4). ถนนสายย่อย เป็นถนนเดิมที่มีอยู่แล้วแต่มิได้กำหนดไว้ในแผนผังแสดงโครงการคมนาคมและขนส่ง หรืออาจจะเป็นถนนตัดใหม่เพื่อรองรับปริมาณการจราจรจากถนนสายรองเข้าสู่ที่พักอาศัยส่วนต่าง ๆ ภายในเขตเทศบาลฯ ทั้งนี้จะต้องมีขนาดเขตทางเพียงพอในการป้องกันอัคคีภัยและบรรเทาสาธารณภัยได้

ในสถานการณ์ปัจจุบันภาคบางแสนจะได้รับอิทธิพลจากการจราจรของถนนสายหลัก คือ เส้น 3137 ที่มีปริมาณจราจรเฉลี่ย 4,583-7,914 คัน ต่อ วัน ตลอดปี และในปัจจุบันโดยเฉพาะในวันเสาร์-อาทิตย์ ปริมาณจราจรจะหนาแน่นมาก (รูปที่ 4.5) ถนนทรอกช้อยคับแคบเป็นการกีดขวางการจราจร ซึ่งเทศบาลได้ดำเนินการแก้ไขอยู่ โดยเฉพาะบริเวณแหลมแท่นซึ่งเป็นจุดอับของการระบายจราจร ได้มีโครงการก่อสร้างสะพานอ้อมแหลมแท่น เป็นการก่อสร้างถนน ค.ส.ล.พร้อมท่อระบายน้ำ และทางเท้าทั้ง 2 ด้าน ถนนดังกล่าวจะช่วยลดปัญหาต่างๆ ดังที่กล่าวข้างต้น แต่ในขณะเดียวกันก็ก่อให้เกิดผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามแนวเขตก่อสร้างที่รุกราลงไปในทะเลบ้าง และเมื่อวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมจะมีผลกระทบในด้านของนิเวศวิทยาต่อแหล่งที่อยู่อาศัยบริเวณที่สร้างถนนตัดผ่าน เมื่อเปรียบเทียบกับแนวบริเวณนี้เป็นแนวได้รับผลกระทบจากน้ำที่ระบายออกจากคลองบางโพร่งที่คุณภาพน้ำไม่สะอาดนักอยู่แล้ว จึงไม่เป็นแหล่งหรือบริเวณที่มีความซับซ้อน และมีเอกลักษณ์ทางระบบนิเวศวิทยามากเท่าไรนัก ผลกระทบในเชิงดีในด้านการช่วยแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่ทั้งในด้านการกระจายตัวทางจราจร การเพิ่มพื้นที่ชุ่มน้ำที่ต้น และการเพิ่มศักยภาพของการให้บริการต่อพื้นที่ ที่ให้บริการระบบสาธารณสุขปโภคและสาธารณสุขการเข้าถึงได้ยาก หรือไม่ทั่วถึง อันอาจมีผลกระทบต่อเนื่องมาถึงภาคบางแสนได้ ผลกระทบของถนนอ้อมแหลมแท่นในด้านดีจึงน่าจะมากกว่าด้านลบ

2. ระบบประปา

เทศบาลตำบลแสนสุขมีการประปาบางแสน ซึ่งอยู่ภายใต้การดำเนินการของการประปาภูมิภาค จังหวัดชลบุรี ให้บริการน้ำประปาโดยอาศัยน้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำบางพระ ผลิตน้ำจากโรงกรองน้ำบางพระประมาณ 33,000 ลูกบาศก์เมตร ต่อวัน จ่ายน้ำให้แก่การประปาชลบุรี การประปาบางแสน และการประปาศรีราชา เฉพาะการประปาบางแสนสามารถจ่ายน้ำได้วันละ 5,065 ลูกบาศก์เมตร ให้บริการแก่ผู้ใช้ น้ำ 3,720 ราย คิดเป็นร้อยละ 72 ของประชากร ภายในเขตเทศบาล

3. ระบบไฟฟ้า

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค บางแสน เป็นหน่วยงานให้บริการครอบคลุมเขตพื้นที่เทศบาลตำบลแสนสุข ตำบลอ่างศิลา ตำบลห้วยกะปิ และตำบลเหมือง ในส่วนของเขตเทศบาลตำบลแสนสุข มีผู้ใช้ไฟประเภทอยู่อาศัย จำนวน 6,065 ราย ใช้กระแสไฟ 776,986

หน่วย ต่อ เดือน และให้บริการไฟฟ้าสาธารณะ จำนวน 38 รายใช้กระแสไฟฟ้ารวม 60,541 หน่วย ต่อ เดือน (สถิติเดือนกุมภาพันธ์ 2534)

4. สื่อสารและโทรคมนาคม

การสื่อสารและโทรคมนาคม เป็นระบบสาธารณูปโภคที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา เศรษฐกิจในท้องถิ่น ซึ่งการให้บริการที่เป็นอยู่ปัจจุบันสามารถสนองความต้องการของประชาชน และนักท่องเที่ยวได้พอสมควร แต่อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่รับผิดชอบได้พยายามปรับปรุงทางด้าน การสื่อสารและโทรคมนาคมให้ดีกว่าที่เป็นอยู่เดิม เพื่อสามารถสนองตอบต่อความต้องการที่มีมาก ขึ้น

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขต.แสนสุข ให้บริการรับส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ ลงทะเบียนพัสดุ ไปรษณีย์และโทรเลขทั้งในประเทศและต่างประเทศ บริการชมรมวิทยุสมัครเล่นในประเทศ วิทยุโทรทัศน์และ วิทยุบริการ สำหรับการขยายและปรับปรุงบริการนั้น กสท.ได้พยายามปรับปรุงการบริการให้ ทันสมัยและเพียงพอมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีนักท่องเที่ยวและธุรกิจบริการการท่องเที่ยวที่ เพิ่มขึ้น

ด้านการบริการโทรทัศน์ ซึ่งอยู่ภายใต้การดำเนินการของสำนักงานบริการโทรทัศน์ บางแสน ให้บริการครอบคลุมพื้นที่เขตเทศบาลตำบลแสนสุข ตำบลอ่างศิลา และตำบลหัวกะปิ ปรากฏว่าในปัจจุบันสามารถให้บริการเลขหมายโทรทัศน์ได้จำนวน 3,072 เลขหมาย และภายในต้นปี พ.ศ. 2535 นี้ องค์การโทรทัศน์ที่มีโครงการจัดตั้งชุมสายโทรทัศน์อัตโนมัติขึ้นอีก 1 แห่ง ซึ่งจะสามารถขยายโทรทัศน์ได้เพิ่มขึ้นอีกจำนวน 3,072 เลขหมาย

5. การระบายน้ำและการบำบัดน้ำเสีย

ระบบระบายน้ำของเทศบาลตำบลแสนสุข ปัจจุบันเป็นระบบรวม จุดทิ้งน้ำแต่ละจุด จะทิ้งน้ำลงทะเล หรือธารสาธารณะประโยชน์ ซึ่งจะไหลระบายลงสู่ทะเลอีกเช่นกัน ระบบท่อ ระบายน้ำมีทั้งท่อกลม และท่อสี่เหลี่ยม ท่อกลมมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางตั้งแต่ 0.49 ถึง 1.00 ม. และท่อสี่เหลี่ยมขนาด 1.00 เมตร x 1.20 เมตร และ 1.20 เมตร x 2.00 เมตร ³

³ สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อ่างอิงแล้ว

ปัจจุบันเทศบาลตำบลแสนสุขประสบปัญหาน้ำท่วม เนื่องจากสภาพชายฝั่งของจ. ชลบุรี เอียงลาดจากทิศตะวันออกลงสู่ชายฝั่งทะเล น้ำที่ไหลระบายมาตามพื้นที่ดินจะถูกทางรถไฟ สายฉะเชิงเทรา-สัตหีบ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 และย่านชุมชนขวางกั้นทางระบายน้ำอยู่ ทำให้สามารถไหลระบายลงสู่ทะเลได้ช้า ประกอบกับเส้นทางระบายน้ำตามธรรมชาติขาดการดูแลบำรุงรักษาทำให้ตื้นเขิน และถูกบุกรุกโดยราษฎร

นอกจากปัญหาน้ำท่วมแล้ว หากชุมชนมีการขยายตัวหนาแน่นมากขึ้นในอนาคต การระบายน้ำเสียลงสู่ทะเลโดยตรงจะทำให้คุณภาพน้ำทะเลเสื่อมลง เกิดผลกระทบต่อการท่องเที่ยวที่ต้องอาศัยชายฝั่งทะเลเป็นปัจจัยดึงดูดที่สำคัญ ในปี พ.ศ. 2533 -2534 เทศบาลฯมีโครงการที่จะจัดสร้างบ่อบำบัดน้ำเสีย 2 แห่งที่บริเวณคลองบางโพร้ง สำหรับบำบัดน้ำเสียจากชุมชนด้านทิศเหนือ และบริเวณด้านหลังมหาวิทยาลัยบูรพา สำหรับบำบัดน้ำเสียจากชุมชนด้านทิศใต้

6. การกำจัดขยะมูลฝอย

ผู้รับผิดชอบในการกำจัดขยะในเขตเทศบาล.แสนสุขคือ ท้องถิ่นซึ่งได้แก่เทศบาลตำบลแสนสุข โดยใช้รถขนขยะซึ่งมีเพียง 5 คัน เก็บรวบรวมขยะจากชุมชน และนำไปทิ้งไว้กลางแจ้งในที่ดินซึ่งจัดไว้เพื่อการนี้โดยเฉพาะ บริเวณถนนเทพิพัฒน์ ขนาดพื้นที่ 10 ไร่ ปล่อยให้ย่อยสลายตัวเอง หรือ นำไปเผาในที่ทิ้งขยะ บริเวณทางเข้าสวนสุทศสิริโสภาน ขนาดพื้นที่ 4 ไร่ อันเป็นวิธีธรรมดาที่นิยมใช้กันทั่วไป เนื่องจากมีราคาถูก แต่โดยเหตุที่สถานที่ทิ้งขยะในปัจจุบันเป็นสถานที่ชั่วคราว เนื่องจากเทศบาลยังไม่มีสถานที่ทิ้งขยะเป็นของตัวเองจึงไม่สามารถกำจัดปริมาณขยะที่มีประมาณวันละ 50 ตันได้หมด

สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว

สภาพปัจจุบัน

สถานที่ท่องเที่ยวในเขตเทศบาล.แสนสุข ที่สำคัญ มีอยู่ 5 แห่ง คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาดบางแสน เขาสามมุก และพิพิธภัณฑสถานสัตหีบ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรมได้แก่ อ่างศิลา และหนองมน แต่สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมมากที่สุดคือ ชายหาดบางแสน

จากการศึกษาของสถาบันวิจัยสังคม⁴ พบว่า สาเหตุที่นักท่องเที่ยวเลือกมาซึ่งแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณนี้เพื่อชมธรรมชาติเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้อาจด้วยเหตุผลที่การเดินทางใกล้ สะดวก และปลอดภัย และส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่ในสถานที่แห่งนี้ประมาณครึ่งวัน ตามตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงเหตุผลในการเลือกสถานที่และระยะเวลาที่อยู่ในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวกลุ่มบางแสน (ร้อยละ)

สาเหตุ	จำนวนนักท่องเที่ยว
เพื่อชมธรรมชาติ	100.00
เยี่ยมชมศิลปวัฒนธรรม	2.50
ชมโบราณสถาน/ประวัติศาสตร์	0.00
การเดินทางสะดวก	57.50
มีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อม	57.50
<u>ระยะเวลาในบริเวณ</u>	
< 1 ชม.	12.50
1-2 ชม.	20.00
ครึ่งวัน	40.00
1 วัน	22.50
2 วัน	2.50
มากกว่า 2 วัน	2.50

ที่มา : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อังอิงแล้ว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ได้ค้างแรม มีจำนวนเล็กน้อยเท่านั้นที่พักค้างแรมในพื้นที่ และมักจะเข้าพักแรมในบังกะโล หรือ บ้านพัก ตามตารางที่ 4.10

⁴ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อังอิงแล้ว

ตารางที่ 4.10 แสดงประเภทสถานที่พักแรม (ร้อยละ)

สถานที่พักแรม	จำนวน นักท่องเที่ยว
ไม่ได้ค้างแรม	87.50
โรงแรม	2.50
บังกะโล/บ้านพัก	5.00
เกสต์เฮาส์	2.50
อื่น ๆ	2.50

ที่มา : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อ่างอิงแล้ว

นักท่องเที่ยวที่มายังอ่างศิลา/เขาสามมุข/บางแสน และศูนย์วิทยาศาสตร์ นั้น จะเดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนบุคคล ตามตารางที่ 4.11

ในกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ จะประกอบไปด้วยการเลือกใช้บริการบริการต่าง ๆ พบว่า ในกิจการร้านอาหาร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะใช้บริการหาบเร่/รถเข็น ตามตารางที่ 4.12

ในด้านร้านขายของที่ระลึก พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่นิยมซื้อสินค้าที่ระลึกในกรณีที่มีชื้อมักจะนิยมเลือกซื้อจากร้านแผงลอย/เฟิง ตามตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.11 แสดงประเภทพาหนะที่นักท่องเที่ยวเดินทางมา (ร้อยละ)

พาหนะ	จำนวน นักท่องเที่ยว
รถรับจ้างสาธารณะ	22.50
รถเช่าเหมา	12.50
รถประจำทาง	7.50
รถส่วนบุคคล	45.00
รถทัวร์	2.50
อื่น ๆ	12.50

ที่มา : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อังอิงแล้ว

ตารางที่ 4.12 แสดงประเภทธุรกิจร้านอาหารที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการ (ร้อยละ)

ธุรกิจร้านอาหาร	จำนวน นักท่องเที่ยว
ใช้บริการ	50.00
ภัตตาคาร	5.00
ร้านอาหาร/คอฟฟี่ชอป	12.50
ร้านอาหาร	7.50
รถเข็น/หาบเร่	32.50
ร้านอาหารในโรงแรม	0.00

ที่มา : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อังอิงแล้ว

ตารางที่ 4.13 แสดงประเภทของร้านขายของที่ระลึกที่นักท่องเที่ยวเลือกซื้อ
(ร้อยละ)

ร้านขายของที่ระลึก	จำนวน นักท่องเที่ยว
ไม้ขีด	57.50
ร้านแผงลอย/เพิง	25.00
หาบเร่	7.50
ร้านค้า	10.00
ศูนย์การค้า/พลาซ่า	0.00

ที่มา : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อ่างอิงแล้ว

แนวโน้มของการลงทุนด้านการท่องเที่ยว

สำหรับแนวโน้มของการลงทุนด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เทศบาล.แสนสุขนั้น จากผลการศึกษาการวิเคราะห์สถานการณ์ลงทุนของธุรกิจการท่องเที่ยวภาคกลาง⁵ พบว่าผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวในจ.ชลบุรี มีความคิดเห็นต่อการลงทุนในบริเวณพื้นที่เทศบาล.แสนสุขดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

- การลงทุนที่มีผู้เสนอมากที่สุด คือ การลงทุนในธุรกิจสถานที่พักผ่อน รองลงมาคือธุรกิจเพื่อสันตนาการ ธุรกิจภัตตาคาร/ร้านอาหาร และธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก
- สิ่งที่จะต้องปรับปรุงเพื่อรองรับการท่องเที่ยว คือ บริการด้านการคมนาคม

⁵ สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อ่างอิงแล้ว

ขนส่ง การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรยังไม่เต็มที่ บริการด้านการรักษา
 ความสะอาด และความปลอดภัย

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

- การลงทุนที่มีผู้เสนอมากที่สุด คือ การลงทุนในธุรกิจสถานที่พักผ่อน รอง
 ลงมาคือธุรกิจภัตตาคาร/ร้านอาหาร ธุรกิจสินค้านากการ และ ธุรกิจผลิต
 และจำหน่ายของที่ระลึก
- สิ่งที่ควรปรับปรุงเพื่อรองรับการท่องเที่ยว คือ การสงวนรักษาสภาพแวด-
 ล้อมธรรมชาติ จุดแวะพักของนักท่องเที่ยว การรักษาความสะอาด ความ
 ปลอดภัย และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร

ปัญหาที่เกิดขึ้นของเทศบาล.แสนสุข

ด้วยเทศบาลตำบลแสนสุข จ.ชลบุรี เป็นเมืองที่กำลังมีพัฒนาการเป็นชุมชนเมืองตาก-
 อากาศ ปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากการเจริญเติบโตในด้านการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว โดย
 ขาดการควบคุมและจากข้อมูลเอกสารรายงานต่าง ๆ เช่น รายงานประจำปี แผนพัฒนาเทศบาล
 5 ปี ฯลฯ การสำรวจภาคสนาม และการสัมภาษณ์ผู้บริหารเทศบาล.แสนสุข เจ้าหน้าที่ผู้
 เกี่ยวข้องเช่น เจ้าหน้าที่กองช่างสุขาภิบาล กองสาธารณสุข กองช่างโยธา เจ้าหน้าที่เทศกิจ
 เป็นต้น ได้ทราบปัญหาสำคัญที่ควรพิจารณาหาแนวทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน ของเทศบาล.แสนสุข
 ดังนี้

1. ปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพชายหาดและน้ำทะเล

จากสรุปผลการสำรวจของเทศบาลแสนสุข และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กอง
 ช่างสุขาภิบาล และกองสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้ดูแลด้านนี้โดยตรง ทำให้มองเห็นสภาพของปัญหา
 ได้ชัดเจนมาก โดยเฉพาะปัญหาระยะเวลาความเสื่อมโทรมของสภาพธรรมชาติที่เป็นไปอย่าง
 รวดเร็วขึ้นเรื่อย ๆ แตกต่างจากในอดีตที่เป็นไปอย่างเชื่องช้า

สาเหตุที่ความเสื่อมโทรมเป็นไปอย่างรวดเร็วมากขึ้นนี้ มิได้เกิดจากตัวของ
 สภาพแวดล้อมเอง แต่ส่วนใหญ่เกิดจากพื้นที่ชายหาดและน้ำทะเลต้องรองรับคนจำนวนมาก และ

เมื่อมีคนมากขึ้น สภาพแวดล้อมก็จะเสื่อมโทรมมากขึ้น เกิดความสกปรกบนชายหาดน้ำทะเลมีสีค้ำ และมีกลิ่นเหม็นอันเนื่องจากขยะของนักท่องเที่ยว และการปล่อยน้ำทิ้งของผู้ประกอบการ นอกจากนี้แล้วการจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ จึงทำให้มีสภาพมลพิษตกค้างสะสมอยู่ในพื้นที่จำนวนมาก ทำให้อัตราการทำลายสภาพธรรมชาติของชายหาดและน้ำทะเลเป็นไปอย่างรวดเร็ว

หรืออาจกล่าวสรุปได้ว่า สาเหตุความเสื่อมโทรมของชายหาดและน้ำทะเล นั้น เกิดจาก การขาดจิตสำนึกและทัศนคติในการรักษาสภาพแวดล้อมธรรมชาติของนักท่องเที่ยวและผู้ให้บริการบริเวณชายหาด

2. ปัญหาด้านกิจกรรมและพฤติกรรม

จากสรุปผลการสำรวจของเทศบาลและจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของเทศบาล เจ้าหน้าที่เทศกิจ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นตรงกันใน เรื่องของการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมชายหาดดังนี้

ปัญหาส่วนใหญ่อยู่ที่ผู้ประกอบการขาดความรับผิดชอบในการดูแลรักษาพื้นที่ร่วมกัน และยังคงมีลักษณะแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น เอาวัดเอาเปรียบ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์สูงสุดและใช้การลงทุนน้อยที่สุด นอกจากนี้แล้วผู้ประกอบการยังไม่สนใจให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามกฎระเบียบของหน่วยบริหารท้องถิ่น มีการหลีกเลี่ยงและฝ่าฝืนกฎระเบียบโดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรักษาและป้องกันการเสื่อมโทรมของสภาพชายหาดและน้ำทะเล สิ่งที่ผู้ประกอบการใช้เป็นข้ออ้างก็คือ ต้องบริการนักท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการรักษาสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลถึงการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการเองในอนาคต

อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจก็คือ จำนวนนักท่องเที่ยวที่มีมากในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเท่านั้น (ช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์) เป็นลักษณะของการใช้พื้นที่จุดเดียวกัน ทำกิจกรรมร่วมกันในช่วงเวลาเดียวกัน จึงเป็นการยากแก่เจ้าหน้าที่ที่จะควบคุมดูแลได้ทั่วถึง และที่สำคัญคือตัวนักท่องเที่ยวเองก็ยังขาดจิตสำนึกและทัศนคติเกี่ยวกับการใช้สิ่งสาธารณะประโยชน์ร่วมกัน การช่วยกันบำรุงดูแลรักษา และ การรู้จักวินัยลำดับก่อน-หลัง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นผลที่เกิดจาก

พฤติกรรมของบุคคลเป็นส่วนใหญ่

3. ปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

จากสรุปผลการสำรวจของเทศบาลและจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองช่างโยธา การไฟฟ้า การประปา องค์การโทรศัพท์ และการสื่อสาร ทำให้ทราบข้อมูลอีกด้านหนึ่งถึงสาเหตุของปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐาน คือ การที่หน่วยงานหลักในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจบริหารอยู่ในมือ ขาดการประสานงานในการจัดทำโครงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ซึ่งในทางกฎหมายแล้วให้อำนาจกับหน่วยงานท้องถิ่นพอสมควรที่จะจัดการให้มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ได้

ปัญหาส่วนใหญ่ของหน่วยงานเป็นปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณที่หน่วยงานซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลด้านโครงสร้างพื้นฐานได้รับงบประมาณไม่พร้อมกัน และเป็นที่น่าสังเกตว่าทุกหน่วยงานต่างมีแผนพัฒนาโครงการที่หน่วยงานเองรับผิดชอบ ทั้งในระยะกลางและระยะยาว เป็นแผนงานที่มีประสิทธิภาพ แต่สิ่งหนึ่งที่ทุกหน่วยงานละเลย ขาดความสนใจ คือ การติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ และกำลังดำเนินการ จึงทำให้การบริหารงานของหน่วยงานขาดประสิทธิภาพ

อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคือ ผู้ประกอบการในพื้นที่ขาดความรับผิดชอบ และฝ่าฝืนข้อห้ามต่าง ๆ ของท้องถิ่น เช่น

- การปลูกสร้างอาคารรุกล้ำที่ดินหรือคลองสาธารณะ
- การลักลอบเชื่อมท่อน้ำโสโครกเข้ากับท่อระบายน้ำของท้องถิ่น
- การลักลอบถมเขื่อน คู คลอง ทำให้ดินเขินเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดิน

ซึ่งการกระทำดังกล่าว จะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อชุมชนในอนาคต หากผู้ประกอบการยังคงให้ความสำคัญในเรื่องผลประโยชน์ของตนเองแต่เพียงฝ่ายเดียว

4. ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม

จากสรุปผลการสำรวจของเทศบาลฯ และจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองคลัง กองการศึกษา และกองสาธารณสุข ทำให้ทราบข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่บริเวณชาย

หาดซึ่งจะมีสภาพคล่องมากในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และขาดสภาพคล่องในวันปกติ ฉะนั้นการประกอบธุรกิจในบริเวณนี้จึงมีลักษณะเป็นช่วงเวลา ทำให้ผู้ประกอบการในพื้นที่บริเวณนี้ประกอบธุรกิจตามช่วงเวลาเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจการบริการนักท่องเที่ยวไม่ขยายเท่าที่ควรคือพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการ ซึ่งการวางแผนพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมีน้อย อีกทั้งการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาเป็นไปอย่างเชื่องช้า และไม่ทันการพัฒนาของเอกชน จึงเป็นผลให้การขยายตัวของธุรกิจการบริการนักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีน้อยมาก

ปัญหาที่เกิดขึ้นของเทศบาลต.แสนสุขดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ดังปรากฏตามตารางที่ 4.13

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.14 สรุปปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นของเทศบาลตำบลแสนสุข

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุ	แหล่งข้อมูล
<p><u>ด้านสภาพธรรมชาติ</u></p> <p>1. ความเสื่อมโทรมของชายหาดบางแสน</p>	สภาพชุมชนแออัดของนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ อันก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมบริเวณชายหาด	<p>1. เกิดจากการรวมกลุ่มของกิจกรรมที่มากเกินไป</p> <p>2. เกิดจากความไม่เป็นระเบียบของผู้ประกอบการ ในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว</p> <p>3. เกิดจากการรुकล้ำพื้นที่บริเวณชายหาด</p> <p>4. เกิดจากการขาดความรับผิดชอบของผู้ใช้พื้นที่ชายหาด</p>	<p>- ผลสำรวจของเทศบาลฯ</p> <p>- การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองช่างสุขาภิบาล</p> <p>- กองสาธารณสุข</p> <p>- การสำรวจภาคสนาม</p>
<p>2. ความเสื่อมโทรมของคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล</p>	คุณภาพของน้ำทะเล ตลอดจนสภาพของชายหาดเสื่อมลง เกิดสภาพไม่เหมาะสม	<p>1. เกิดจากการปล่อยของเสียต่าง ๆ จากชุมชนลงสู่ทะเลโดยตรง</p> <p>2. ขาดระบบการบำบัดน้ำเสีย</p>	<p>- ผลสำรวจของเทศบาลฯ</p> <p>- การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองช่างสุขาภิบาล,</p> <p>- กองสาธารณสุข</p> <p>- การสำรวจภาคสนาม</p>

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุ	แหล่งข้อมูล
ด้านกิจกรรมและพฤติกรรม			
1. การจัดพื้นที่กิจกรรม	<p>1. พื้นที่เพื่อการค้าบริการกระจายมากเกินไปจนดูไม่เป็นระเบียบและแออัดในบางพื้นที่</p> <p>2. พื้นที่โล่งมีน้อยและอยู่ในสภาพสกปรกทรุดโทรม</p>	<p>1. ความต้องการหาประโยชน์ของผู้ประกอบการในพื้นที่</p> <p>2. ไม่มีการจัดระเบียบ</p> <p>3. การขาดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ</p> <p>1. เกิดจากการรुकกล้าพื้นที่เพื่อหาประโยชน์</p> <p>2. การขาดความรับผิดชอบในการดูแลรักษาพื้นที่ของผู้ใช้พื้นที่ชายหาดบางแสน</p>	<p>- ผลสำรวจของเทศบาล</p> <p>- การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รปภ. เจ้าหน้าที่เทศกิจ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข</p> <p>- การสำรวจภาคสนาม</p>
2. ความสับสนในการทำกิจกรรมในพื้นที่	การเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่เล่นน้ำ	<p>1. ไม่มีการกันเขตที่แน่นอน ระหว่างเขตเล่นน้ำ กับเขตกีฬาทางน้ำ</p> <p>2. ผู้ประกอบการไม่มีการเตือนและนักท่องเที่ยวไม่เห็นความสำคัญของกฎการใช้อุปกรณ์กีฬาทางน้ำ</p>	<p>- ผลสำรวจของเทศบาล ฯ</p> <p>- การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่รปภ. , เจ้าหน้าที่เทศกิจ และ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข</p> <p>- การสำรวจภาคสนาม</p>

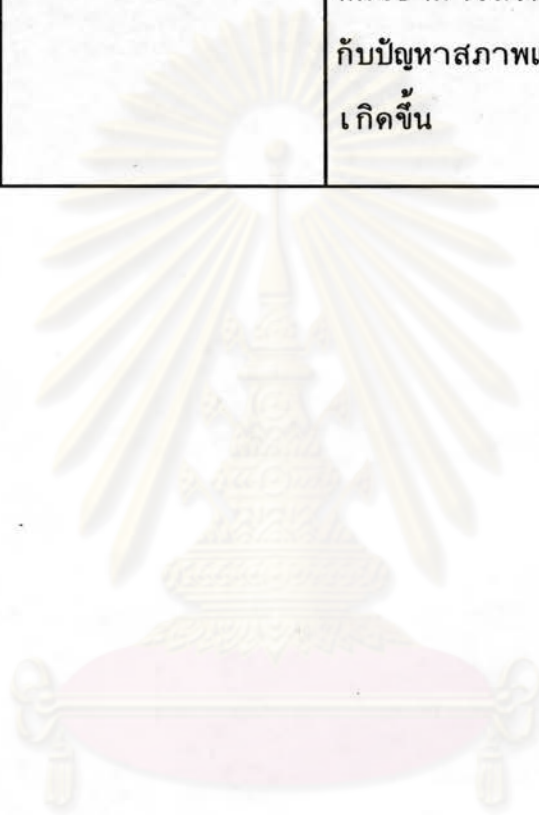
ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุ	แหล่งข้อมูล
<u>ด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการ</u>			
1. ปัญหาการคมนาคม	1. สภาพผิวจราจรไม่เหมาะสม ทرصุคโทรมและไม่พอเพียง	1. สภาพของเมืองที่เติบโต เนื่องจากธุรกิจการท่องเที่ยวน 2. ขาดงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซม	- ผลสำรวจของเทศบาล ฯ - การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองช่างโยธา - การสำรวจภาคสนาม
2. ปัญหาน้ำท่วม	สภาพน้ำท่วมขังในพื้นที่เมื่อเกิดฝนตก	1. เกิดจากการรुकล้ำคลองสาธารณะ และประโยชน์ 2. ขาดการวางแผนการระบายน้ำ 3. การทิ้งขยะลงในทางน้ำสาธารณะ	- ผลสำรวจของเทศบาล ฯ - การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองช่างโยธา - การสำรวจภาคสนาม
3. ปัญหาการจัดน้ำเสีย	เกิดมลภาวะและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมกับเมืองท่องเที่ยว	1. การขาดประสิทธิภาพในการกำจัดน้ำเสีย อันเนื่องจากการขาดความรู้ความเข้าใจในการแก้ปัญหา 2. ขาดการวางแผนการระบายน้ำเสีย	- ผลสำรวจของเทศบาล ฯ - การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองช่างโยธา, กองช่างสุขาภิบาล, และเจ้าหน้าที่

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุ	แหล่งข้อมูล
<p>4. ปัญหาการกำจัดขยะ</p>	<p>เกิดมลภาวะและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมกับเมืองท่องเที่ยว</p>	<p>3. การขาดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ</p> <p>1. เทศบาลฯ ยังไม่มีพื้นที่เป็นของตนเองในการกำจัดขยะ</p> <p>2. การกำจัดขยะใช้วิธีเผาและกลบฝัง ซึ่งก่อให้เกิดมลภาวะเป็นพิษ</p> <p>3. การขาดความร่วมมือในการดูแลรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในชุมชน</p>	<p>สาธารณสุข</p> <p>- การสำรวจภาคสนาม</p> <p>- ผลสำรวจของเทศบาลฯ</p> <p>- การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่กองช่างสุขาภิบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข</p> <p>- การสำรวจภาคสนาม</p>
<p><u>ปัญหาด้านเศรษฐกิจ</u></p> <p>1. ปัญหาการพัฒนาการท่องเที่ยวและเสริมอาชีพ</p>	<p>1. พัฒนาการของชุมชนเมื่อเทียบกับชุมชนอื่นที่เป็นเมืองท่องเที่ยวอยู่ในเกณฑ์ล้าหลังมาก</p>	<p>1. การถือครองที่ดิน (การใช้ประโยชน์ที่ดิน) ส่วนใหญ่เป็นประเภทสถาบันราชการ และสถานศึกษา ขาดการวางแผนพัฒนาอย่างมีขั้นตอน</p>	<p>- การสัมภาษณ์ผู้บริหารของเทศบาลฯ</p> <p>- ข้อมูลจากเอกสารรายงานต่างๆ</p> <p>- ผลจากแบบสอบถามทัศนคติของนักท่องเที่ยวและ</p>

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุ	แหล่งข้อมูล
2. ปัญหาความไม่มั่นคงในการลงทุน	<p>2. ผู้ประกอบอาชีพให้บริการแก่นักท่องเที่ยวขาดความรับผิดชอบเอาอาร์คเอาเปรียบนักท่องเที่ยว และเกิดการแข่งขันกัน อันก่อให้เกิดอุปสรรคในการพัฒนาเมือง</p> <p>สภาพเศรษฐกิจไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร สภาพคล่องทางเศรษฐกิจมีเฉพาะบริเวณตลาดหนองมนเท่านั้น ทำให้เกิดการชะงักงันในการลงทุน</p>	<p>2. ขาดการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ตลอดจนบริการพื้นฐานที่สอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ของชุมชน</p> <p>-ขาดการควบคุมและให้ความรู้ ให้ความสนใจแก่ผู้ประกอบการด้านบริการท่องเที่ยว</p> <p>1. ขาดการพัฒนาสภาพแวดล้อมซึ่งจูงใจนักท่องเที่ยวให้มาใช้บริการ</p> <p>2. ขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการที่สอดคล้องกับบทบาทของชุมชน อันเป็นเมืองท่องเที่ยว</p>	<p>ผู้ประกอบการ</p> <p>-การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่เทศบาล</p> <p>-ผลจากแบบสอบถามผู้ประกอบการ</p> <p>-ข้อมูลจากเอกสารรายงานต่างๆ</p> <p>-ผลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยว</p> <p>-การสัมภาษณ์ผู้บริหารเทศบาล</p> <p>-การสำรวจภาคสนาม</p>

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุ	แหล่งข้อมูล
<p><u>ปัญหาด้านสังคม</u></p> <p>1. ปัญหาการบริการ- สาธารณสุข</p> <p>2. ปัญหาการบริหารท้องถิ่น</p>	<p>สภาพแวดล้อมและการสุขภาพไม่เหมาะสม และการให้บริการด้านสาธารณสุขยังไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของชุมชนอันก่อให้เกิดสภาวะเสื่อมโทรมของพื้นที่ และเป็นการทำลายบรรยากาศของเมืองท่องเที่ยว</p> <p>ประชาชนขาดความร่วมมือในการพัฒนา และการแก้ปัญหาไม่ทันเวลา ทำให้เกิดการสะสมปัญหามากขึ้นจนไม่สามารถแก้ไขได้ในอนาคต</p>	<p>1. ขาดแคลนบุคลากรทางด้าน การส่งเสริมสุขภาพ และการรักษาพยาบาล</p> <p>2. สถานที่ อุปกรณ์ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ</p> <p>3. ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม</p> <p>1. ประชาชนขาดความรู้ด้านการเมืองการปกครอง ซึ่งเป็นผลประ โยชน์แก่ตน</p> <p>2. การรบบริหารของเทศบาล ส่วนใหญ่เป็น การดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย มากกว่าการพัฒนา, การดำเนินการแก้ไขปัญหา ยังไม่มีจุดหมายแน่ชัด</p>	<p>- ข้อมูลจาก เอกสารรายงาน เช่นแผนพัฒนา เทศบาลฯ</p> <p>- ผลสำรวจของ เทศบาล ฯ</p> <p>- ข้อมูลจาก เอกสารรายงาน ต่าง ๆ</p> <p>-จากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องจากหน่วย ต่าง ๆ</p>

ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	สาเหตุ	แหล่งข้อมูล
		3. ขาดแคลนงบประมาณ และอัตรากำลังโดยเฉพาะ นักวิชาการที่เกี่ยวข้อง กับปัญหาสภาพแวดล้อมที่ เกิดขึ้น	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย